

اعتصام

۲۲ ربیع الآخر ۱۳۳۷ سنه

۳۰ کانون ثانی ۱۳۳۵ سنه

{ منافع عامه به خادم جموعه اسلامیه در }

اوت محاکم شرعیہ نک احاده لازمدر

احمد شیرانی

مکتب بارده دین

معلم فیضی

لایحه مناسبتیه

م. ط. حلمی

مدرسه خاطراتی

کرد زاده عمادالدین

آینه تائیر

عباس لطفی

درس و کالتی خبرلری

محل اداره : فاتح - اعتصام

فیثانی ۵۵ پارہ در

۱۳۳۴

مکتب پرده دین

— ۱ —

ثبوت ، دین ! بودن اولی مقلانده مکاتب ابتدائیه دینک نه درجه اہمال
ایدی بکنی بر ایکی سطرله متأثرأ عرض ایشدم . بوکون ، دینک مکتب پرده ،
کرک ابتدائی کرکسه مالی درجه ده کی اقسامندہ ناسل بر جای قبول بولسه لازمکله چکنی
تدقیق ایتمک ایستیورم . معلومدرک دین ؛ مایونلرجه السانلر آرہ سندہ بر رابطہ
مشیدہ در . اوایلہ بر قوتدرک ، فایہ دنیویہ لری بوسجوتون آیری . آمال اجنایہ لری
متخالف اولان مختلف کنتلانی بر نقطہ ده ، بر معنویتہ ، بر آرزوی اخروی
اوغرنندہ برلشدیرر بر رابطہ منویہ در . اوایلہ بر رابطہ درک آنی نه احتیاضات
سایہ ، ندہ دنیوی ایدہ آلاں اخلال ایدہ من . فرد نقطہ نظرندن دین ؛ انسانی
مبارزہ حیاندہ اوبالایان ، امیدلندیرن ، بلکہ ده قورقوتان بر قوتدر ! دین اولماسہ
فرد ؛ حیاتک بوتون ضیجرنلری قارشیسندہ تفرہ رکن کندینہ بر واسطہ اعانت ،
بر واسطہ تسلیت ویا امید بولامازدی . دینی اسکی افسانلر بویله آکلادقلری کی
متفکرین جدیدہ آندہ بویوک بر قوت کورمشلردر . بالخاصہ اروپا متفکرلری
بو موضوعی چوق تدقیق ایشلر ویکدیگریہ ضد مثبت ، منفی ایکی جرباندن برینہ
قائلشلردر . دین قوتنہ اینانلر ؛ حیاندہ منتظم بر ساحہ مساعی داخلندہ ، ایمانلہ
جالشمشلر ، بویله بر قوتدن کندینی متجرد حد ایدلردہ بویوک ، کوچوک عصبی
بحرانلر کچیرمشلر ، اکثرکارلرنده گوجلکله موفقیت الہ ایدہ یلمشلردر . بالفرض ،
مشهور انکلیز فیلولوزوفی ستوارت میلی صفحات حیاتیہ تدقیق ایدرسک ، دین نقطہ
نظرندن تماماً منفی بر وضعیتہ قالدیغنی ، بو حس قارشیسندہ ازواپہ انہماکنی ،
قرارسز افکارنی کوروریز . دنیادہ برده فورم وجودہ کتیرمک ایچون چالیبوردیم .
اگر سعادتنی عوامل و مترقی برہدفہ توجیہ و تشمیل ایله آکا واصل اولورسم
ایشته او حیات مسعودہ دن محفوظ اوله جنم . برلچ سنہ ، امنیتلہ بویله دوشوندیم

لكن ، اويله بركون كلدى كه بو امنیت بر رؤيا كې عمو اولدى قولسز
قالديغى حس ايتدم . بى حياتده طوتان هرئى بيقلدى : « ديشدر . فراندر
شاعرى » لامارتين ، دخی ، بالعمكس دينك قوت وقدرتتى ، فرده وبالنتيجه بر ملك
درجه لزومى ادراك وتصديق ايتش ، حتى بوسائق نتيجه-يدير كه

ربط قلب ايلش برالله

فكرى حصر ايلش بوردگاه

بعض ايدر بت پرست واصنامه

ساخته معبوده ، بويله اوهامه

بو خوارق كه هب معاليدر

نجه اعجاز فكر عاليدر

ذات احمد كه عين حكمتدر

روح جسم حق وحقيقدر [*]

سوزلرني سويله مش ، فخر كاشاني و آنك شاه اثر سياست و درايى صميم
روحندن قويان فريادرله ثنا ايتشدر .

« وولتر » ده موجوديت الهيه « مراحلى شمرنده دينك قوتى حقننده
شويله ديور : « بو ، جمعيتك بر رابطه مقدسه-يدير . حقايت متدسه-ك اساس
نخستيندر . خاشاك لجامى ، هادك اميديدر . اكر جناب حق موجود اولمسه-يدير
اوتى ايجاد ايتك لازم كلرده ! او ذات الوهيت صفات كه طافك ورد زبايندر .
انسانرك مدار خوف ورجاسيدر ! اى حكمدارلر ! اكر بكا ظلم ايدر ، آقيتديغكز
مصوم كوزياشلرندن متأثر اولمازسه-كز ؛ بيم استقام حق جل و علا حضر تله-نده-دره
آنك حضور جلاننده تتره-مكى اوكره-نكيز ، دينك اميدى دوغورديني ، آنى
ادامه اينديكى « وبقوت اوغو » نك بر شمرنده نه كوزل ترنم ايداشدر :

« چوجغم اميد ايت ! يارين ، بيه يارين وداقما يارين ؟ هر فجر ك طلوعنده-اميد
ايت ؟ بيم زواله مصوجغم ، بوتون خطيائمز ؛ آلام وا كداريمزى باعث اولمشدر .
كندا « موزه » ده شويله ديور : بكا اعتماد ايديكز ، دعا بر صيحه ايددر !

[*] اصلى منشوردر . شيخ الاسلام حيدرى زاده افندى نظماً ترجمه ايتشدر .

جناب حقلك بزه جواب و بر مسی ایچون اوکا مراجمت ایچی یز ، او عادلدر ،
 کریمدر ، شهباز سزی عفو ایدر . ای عظیم الشان ! سنی هیچ کیمسه طایفه مدی
 ویلان سسوله مکسزین انکار ایدمدی ، بکا جواب ویر ، سن که بنی خلق ایتمک ،
 یارین اولدیره جکک انسان باشی قادیرنجبه سنی سهاونده کوره جکئی ظن ایدر .
 کندینه عطف نظر ایتمدیکی زمان ، سنی کندنده کورور . انک نجیب تعقل ، انک عالی
 حرص ، سنک موجودیتکی اثبات ایتمک و نام معالی انسامکی هجوله مکدر . سن شایان
 تماشا و حیرت اولیان هیچ برشی خاق ایتمک !

« زوهر ، باقیکنز ، ناصل فریاد ایدیور :

« اله ! ایسته بوتون فضائل ، بوتون وظائف بورادن نبعان ایدیور . برفکر که
 فکر الوهیت ایله متنازع دکدر ، آنده دایما افراط و تفریطلر بولور . الهی برماهی
 حائر اولان بوتون اشیا و اشباح نه کیمیه ، نه ده آغیرلغ و اولچوبه مالک درلر .
 فیلسوف شهیر « ثرست رمنان » ده شوبله دیمشدر : « بو دنیاده موجود
 اولان هیئت مجموعۀ دینی تغیل و یا تعدیل ایتمکی دوشونمکدن اوزاغم . نم هرثم
 بالمکس ، بوتون یازیلر مده ، برحی جانلاندیرمق و تصفییه ایتمک اولمشدر . او حسن که
 قدرتی ؛ آنجق یکی بر درجه صافیق اخذ ایتمکله محافظه ایدم بیلیمک طالعنه مالک
 اولمشدر . بشریتدن انبعاث ایدن و باندیجه کندیمسی کبی ابدی و ازلی بولونان شی ؛
 دین احتیاجی ، قوه دینه در . »

« علمک استقبالی ، نام اثرده شو سوزلرده وارد : شعر ، دین ، علم ، اخلاق
 . ملاحظه نامه ایچنده آهنکلینی تکرار بوله جقلدر . قرون اولی ، تماماً دینی
 ایدی . قرون وسطی دینی اولوردی ، علمی اولامازدی . قرون اخیره ایسه هم دینی ،
 هم علمی اولاجقدر . »

معلم فیضی